

ВОДИЧ У ОБЛАСТИ БОРАЧКЕ ЗАШТИТЕ

Законом о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица ("Службени гласник РС", број 18 од 3. марта 2020. године) уређена су права и услови за остваривање права бораца, чланова њихових породица и престанак статуса и права проистеклих из овог Закона.

ОСНОВНИ ПОЈМОВИ

Борац је држављанин Републике Србије који је:

1) као припадник оружаних снага Републике Србије вршио војне дужности или друге дужности у рату или оружаним акцијама предузетим за време мира ради одбране суверенитета, независности, територијалне целокупности и уставног уређења Републике Србије;

2) као припадник оружаних снага СФРЈ вршио војне дужности или друге дужности за војне циљеве или за друге циљеве државне безбедности у оружаним акцијама ради одбране суверенитета, независности и територијалне целокупности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у периоду од 17. августа 1990. године до 27. априла 1992. године, а за припаднике оружаних снага СФРЈ стационираних на територији Босне и Херцеговине до 19. маја 1992. године;

3) као припадник оружаних снага СРЈ, Државне заједнице СЦГ, односно Републике Србије вршио војне дужности или друге дужности у оружаном акцији предузетој за време мира ради одбране суверенитета, независности и територијалне целокупности Савезне Републике Југославије, Државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике Србије, у периоду после 27. априла 1992. године;

4) као припадник оружаних снага Савезне Републике Југославије вршио војне дужности или друге дужности за војне циљеве или за циљеве државне безбедности ради одбране суверенитета, независности и територијалне целокупности Савезне Републике Југославије, од 24. марта 1999. до 26. јуна 1999. године.

Борац је и лице које је добровољно учествовало у рату или оружаним акцијама предузетим у миру, уколико је било укључено у састав регуларних јединица ЈНА/ВЈ/ВСЦГ у ВС.

Борац је и странац који је учествовао у рату или оружаним акцијама предузетим у миру, уколико је био укључен у састав регуларних јединица ЈНА/ВЈ/ВСЦГ у ВС и уколико је захтев за пријем у држављанство Републике Србије поднео до 3. јуна 2007. године.

СТАТУС И ПРАВА БОРАЦА

Стицање статуса борца

Статус борца признаје се по поднетом захтеву. Решењем којим се утврђује статус борца врши се и разврставање борца у једну од три категорије.

Захтев за УВЕРЕЊЕ о учешћу у рату или оружаним акцијама подноси се у надлежној Канцеларији Министарства одбране – ул. Браће Јовандић број 4, радним даном од 8 до 13 часова.

УВЕРЕЊЕ се прилаже уз ЗАХТЕВ ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СТАТУСА БОРЦА и КОПИЈУ ЛИЧНЕ КАРТЕ радним данима од 9 до 13 часова на следећим локацијама:

- пријемна канцеларија у Новом Саду, Улица Стевана Брановачког бр. 3
- пријемна канцеларија у Новом Саду, Улица Народног фронта бр. 53
- пријемна канцеларија у Новом Саду, Трг младенаца бр. 7.

Категоризација бораца

Лицу из члана 5. овог закона признаје се статус борца и разврстава се, према времену и територији укупног војног ангажовања, у следеће категорије:

Категорија борца	Дужина ангажовања
I категорија	преко 200 дана
I категорија	ангажовањем најмање 60 дана на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија и борац коме је признато својство ратног војног инвалида без обзира на дужину његовог ангажовања
II категорија	од 46 до 200 дана
III категорија	до 45 дана

ЧЛАНОВИ ПОРОДИЦЕ ПАЛОГ И УМРЛОГ БОРЦА

Породица палог борца је породица лица које је погинуло, умрло или нестало под околностима из чл. 5, 6. и 9. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица или је умрло од последица ране, повреде, озледе или болести задобијене под тим околностима у року од годину дана од дана престанка учешћа у рату, односно оружаног акцији.

Породица палог борца је и породица лица које је својство ратног војног инвалида остварило по основу ране, повреде, озледе или болести задобијене под околностима из чл. 5. и 9. Закона о правима бораца, војних инвалида,

цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, а умрло је од последица тих оштећења организма у року од годину дана од дана престанка учешћа у рату, односно оружаног акцији.

Члан породице палог борца је:

- 1) супружник или лице које је са палим борцем живело у ванбрачној заједници и са њим имало заједничко дете;
- 2) дете рођено у браку или ван брака и усвојено дете;
- 3) пасторак кога је пали борац издржавао;
- 4) родитељ или усвојитељ;
- 5) очух и маћеха које је пали борац издржавао;
- 6) деда и баба палог борца које је пали борац издржавао.

Члан породице умрлог борца је:

- 1) супружник или лице које је са умрлим борцем живело у ванбрачној заједници и са њим имало заједничко дете;
- 2) дете рођено у браку или ван брака и усвојено дете,
- 3) пасторак кога је умрли борац издржавао;
- 4) родитељ или усвојитељ кога је умрли борац издржавао;
- 5) очух и маћеха које је умрли борац издржавао.

Члан породице војног инвалида и војника на служењу војног рока и лица у резервном саставу погинулог или умрлог у Војсци или умрлог у року од годину дана од дана отпуштања из Војске од последица ране, повреде, озледе или болести задобијене под околностима из чл. 13–15. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, је:

- 1) супружник или лице које је са њим живело у ванбрачној заједници и са њим имало заједничко дете;
- 2) дете рођено у браку или ван брака и усвојено дете,
- 3) пасторак кога је војни инвалид, односно лице које је погинуло или умрло у Војсци или умрло у року од годину дана од дана отпуштања из Војске, издржавало;
- 4) родитељ или усвојитељ које је војни инвалид односно лице које је погинуло или умрло у Војсци издржавало или који су га издржавали;
- 5) очух и маћеха које је војни инвалид односно лице које је погинуло или умрло у Војсци или умрло у року од годину дана од дана отпуштања из Војске, издржавао.

Додатак за родитеља палог борца

Родитељ палог борца који није имао друге деце, као и родитељ палог борца који је имао више деце и коме су остала деца изгубила живот као грађанске жртве рата, поред права на породичну инвалиднину у износу из члана 49. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, има и право на додатак за родитеља палог борца у износу 54% од основице.

Ако услове за признавање права на додатак за родитеља палог борца испуњавају оба родитеља – као сауживаоци породичне инвалиднине, право на

додатак за родитеља палог борца из става 1. овог члана износи 81% од основице и припада им у једнаким деловима.

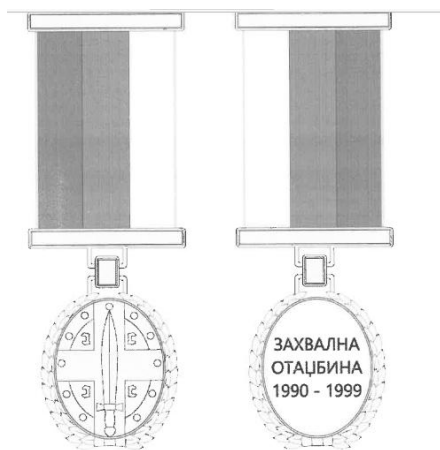
БОРАЧКА СПОМЕНИЦА

Уредба о „Борачкој споменици” (“Службени гласник РС”, бр. 25 од 31. марта 2023, 73 од 30. августа 2024.) прописује ближе услове, начин додељивања, рангове и изглед „Борачке споменице”, као и начин вођења евиденције о додељеним „Борачким споменицама”.

„Борачка споменица”, у смислу ове уредбе, подразумева посебно национално признање, које се додељује лицима која су стекла статус борца по Закону о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица.

Борац или ратни војни инвалид, коме је коначним решењем надлежног органа у Републици Србији признато својство борца или ратног војног инвалида, и пали борац постхумно, на основу чије погибије или нестанка, лица из члана 24. Закона, остварују права по Закону, имају право на „Борачку споменицу”.

Борачка споменица” се додељује на основу решења о признатом статусу из Јединствене евиденције података о корисницима права из области борачко-инвалидске заштите.

БОРАЧКИ ДОДАТАК

Борац коме је признат статус борца и извршено разврставање у категорије бораца има право на борачки додатак уколико је старији од 60 година живота и уколико он или члан његове уже породице који живи у заједничком домаћинству:

- 1) није у радном односу;
- 2) није корисник пензије;

- 3) не обавља послове по основу уговора ван радног односа у складу са законом којим се уређује рад и не обавља послове по основу других уговора ако за извршен посао остварује накнаду;
- 4) не обавља самосталну делатност, односно није предузетник, (осим ако се ради о лицу које остварује приход од обављања пољопривредне делатности и шумарства са земљишта површине до пет хектара);
- 5) није члан привредног друштва, да није оснивач или члан задруге или друге профитабилне организације;
- 6) није обвезник доприноса за пензијско и инвалидско осигурање;
- 7) не остварује право власништва или плодуюживања на пољопривредном земљишту површине више од пет хектара;
- 8) није корисник права на месечна примања по овом закону;
- 9) не остварује материјалну подршку путем новчане социјалне помоћи и других права по прописима из области социјалне заштите;
- 10) по основу својства борца за исти период учешћа у рату, односно оружаним акцијама предузетим за време мира не остварује месечно новчано примање од стране друге државе.

Борачки додатак се признаје у одговарајућем месечном износу и то борцу I категорије у износу 100%, борцу II категорије у износу 80% и борцу III категорије у износу 60% од основице.

ПОСЕБАН ПЕНЗИЈСКИ СТАЖ

Лице са статусом борца има право да му се време проведено у оружаним акцијама, односно рату од стране надлежних органа призна у посебан пензијски стаж по прописима из пензијског и инвалидског осигурања.

РЕШАВАЊЕ СТАМБЕНИХ ПОТРЕБА

Јединице локалне самоуправе издваја за решавање стамбених потреба стамбено необезбеђених лица најмање 10% од укупног броја станова који се граде у оквиру планираних инвестиција по пројектима изградње станова за социјално становање на њеној територији, а који се утврђује у складу са делом стварно исказаних стамбених потреба на нивоу јединице локалне самоуправе, као и најмање 10% од вредности удела планираних инвестиција по пројектима других облика решавања стамбених питања (као на пример повољније кредите, субвенције за куповину имања, реновирање или изградњу кућа и др.) за следеће категорије:

- 1) корисника породичне инвалиднине по палом борцу, као и детета, усвојеника или пасторка палог борца коме је право престало због година живота, престанка школовања или заснивања радног односа;
- 2) ратног војног инвалида;
- 3) мирнодопског војног инвалида;
- 4) борца I категорије;
- 5) цивилног инвалида рата;
- 6) осталих корисника породичне инвалиднине;
- 7) корисника месечног новчаног примања.

Јединица локалне самоуправе прописује услове и критеријуме за расподелу станова односно средстава из става, при чему је један од критеријума редослед корисника наведен у ставу 1. овог члана.

Јединица локалне самоуправе може у складу са својим подзаконским актом, односно прописом о решавању стамбених потреба корисника из става 1. овог члана, ближе уредити услове и критеријуме за доделу већ изграђених станова за овај круг лица, а у циљу трајног решавања њихових стамбених потреба, у складу са прописима којима се уређује област становања, при чему је један од критеријума редослед корисника из става 1. овог члана.

Право на куповину стана под повољнијим условима може остварити борац, члан породице палог борца, ратни војни инвалид и мирнодопски војни инвалид у складу са прописима којима се уређују посебни услови за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности.

Средства предвиђена у ставу 1. овог члана обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе.

БОРАЧКА ЛЕГИТИМАЦИЈА

Борац, ратни војни инвалид, мирнодопски војни инвалид, цивилни инвалид рата, родитељ, супружник и дете палог борца, војника умрлог или погинулог у Војсци, цивилне жртве рата, умрлог војног инвалида и умрлог цивилног инвалида рата имају право на легитимацију, која представља јавну исправу којом се доказује да је имаоцу легитимације признато својство борца, ратног војног инвалида, мирнодопског војног инвалида, цивилног инвалида рата, односно корисника права на породичну инвалиднину или право на месечно новчано примање признатог као родитељу, супружнику или детету палог борца, војника који је погинуо или умро у Војсци, умрлог војног инвалида, умрлог цивилног инвалида рата или цивилне жртве рата.

Право на легитимацију борца, ратног војног инвалида, мирнодопског војног инвалида или цивилног инвалида рата има лице коме је коначним решењем надлежног органа у Републици Србији признато својство борца, ратног војног инвалида, мирнодопског војног инвалида или својство цивилног инвалида рата.

Право на легитимацију корисника породичне инвалиднине има родитељ, супружник или дете палог борца, војника погинулог или умрлог у Војсци и умрлог војног инвалида, има лице коме је коначним решењем надлежног органа у Републици Србији признато право на породичну инвалиднину.

Право на легитимацију родитеља, супружника или детета умрлог цивилног инвалида рата или цивилне жртве рата има родитељ, супружник или дете коме је по основу умрлог цивилног инвалида рата, односно цивилне жртве рата признато право на месечно новчано примање.

Лицу које испуњава услове за више легитимација из става 1. овог члана припада јединствена легитимација.

ПРЕДНОСТ ПРИ ЗАПОШЉАВАЊУ

Органи државне управе, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе, у складу са прописима којима се уређује област рада и запошљавања уколико испуњавају услове из конкурса, односно огласа под истим условима, дају приоритет у запошљавању следећим лицима по редоследу по коме су наведена:

- а) дете палог борца;
- б) ратни војни инвалид;
- в) борац.

Ако се на оглас, односно конкурс пријави више лица у оквиру група наведених у ставу 1. овог члана приоритет у запошљавању имају:

- а) дете палог борца са дужим временом војног ангажовања;
- б) ратни војни инвалид више групе, а ако су исте групе приоритет има ратни војни инвалид са дужим временом војног ангажовања;
- в) борац више групе, а ако су исте групе приоритет има борац са дужим временом војног ангажовања.

Правилност примене одредаба ст. 1. и 2. овог члана контролише управна инспекција

ПОМОЋ У СЛУЧАЈУ СМРТИ

У случају смрти борца, војног инвалида, цивилног инвалида рата, корисника породичне инвалиднине и корисника месечног новчаног примања, лице које изврши сахрану има право на накнаду погребних трошкова у износу накнаде погребних трошкова која је прописана за случај смрти корисника пензије по прописима о пензијском и инвалидском осигурању ако право на погребне трошкове не може да оствари по другом правном основу.

ПРАВО БОРЦА НА УНИФОРМУ

Борац може носити „униформу ветерана”. Министар прописује састав, облик, боју, форму и обележја, као и начин ношења „униформе ветерана”. Ова уредба још увек није донета.

ПОДРШКА ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА

Општина, град, односно аутономна покрајина, може својим прописима лицима са статусом борца и члановима њихових породица утврдити друга права (као на пример: попуст на комуналне услуге, бесплатну или повлашћену возњу у јавном локалном превозу, бесплатно паркирање, право деце на бесплатне уџбенике и др.) или утврдити већи обим права од обима права утврђених овим законом и повољније услове за њихово остваривање, ако у свом буџету обезбеди средства за те намене.

ПОГОДНОСТИ ЗА НОСИОЦЕ БОРАЧКИХ ЛЕГИТИМАЦИЈА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

НАЗИВ	ВРСТЕ УСЛУГЕ	ОПИС
ДОМОВИ ЗДРАВЉА	Ослобађање партиципације	ПРАВИЛНИК о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2025. годину. Члан 20. Здравствена заштита из средстава обавезног здравственог осигурања у пуном износу без плаћања партиципације, обезбеђује се лицима која су својство осигураника у смислу Закона стекла као: 15) борци којима је статус борца утврђен у складу са прописима о заштити бораца.
ЈГСП НОВИ САД	Годишња карта за лица која не остварју ово праву по основу запослења, статуса пензионера и др.	Годишња карта за градски превоз Потребна документација: Решење о статусу борца Лична карта Фотографија Цена 2.150,00 ЈГСП (аутобуска станица) Радно време 7-14,30
ЈКП ИНФОРМАТИКА	ПОПУСТ 20%	Нови Сад Пријаве 24.11.2025.-25.01.2026.
ЕПС-ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА	ПОПУСТ 1000,00 у периоду до 31.03.2026.	Неопходно: Захтев, копија/очитана лична карта и рачун ЕПС-а који треба да гласи на подносиоца захтева
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА НОВИ САД	Бесплатно учлањење	Упис се може извршити у неком од 30 библиотечких огранака у Граду Новом Саду и насељеним местима. Чланарина важи годину дана од дана уписа. Приликом уписа потребно је понети важећу личну карту, борачку легитимацију

		или решење о добијању борачког статуса.
КУЛТУРНИ ЦЕНТАР КИСАЧ	Бесплатно	Бесплатно коришћење садржаја КЦ Кисач
ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ	Попуст	Попуст 50% на редовне улазнице
ЈП СРБИЈАШУМЕ	Набавка дрва под повољнијим условима За сва додатна питања и информације грађани могу од понедељка до петка, од 7 до 15 часова позвати бројеве телефона 011 711-85-10 и 066 815-06-05.	За пензионере, особе са инвалидитетом, борце I, II и III категорије, ратне војне инвалиде, мирнодопске војне инвалиде, цивилне инвалиде рата и кориснике породичног права (чланове породица палог борца, умрлог ратног војног инвалида, умрлог мирнодопског инвалида, чланове породице цивилног инвалида рата) важећа цена од 5.269,00 динара по метру кубном са ПДВ-ом умањује се за 15 одсто и износи 4.478,65 динара по метру кубном са ПДВ-ом (по домаћинству)
ПАРКИНГ СЕРВИС НОВИ САД	Бесплатна станарска карта	За борце који на својој пријављеној адреси (адреси из личне карте) плаћају паркинг остварују право на бесплатну станарску годишњу паркинг карту
ЛЕГАЛИЗАЦИЈА ОБЈЕКТА	Од 8. децембра 2025. до 5. фебруара 2026. Лица са статусом борца не плаћају таксу за легализацију објекта	Грађани могу сами да поднесу пријаве преко дигиталне платформе, онлајн, коју је успоставила Агенција и то са својим ЈМБГ-ом и личном картом или налогом на порталу еУправа, преко услужног центра локалне самоуправе или преко неке од пословница поште.
Мобилна телефонија Србије – МТС	Попуст на пакете Оморика 5, 15, 30 и 50	Уз борачку легитимацију у пословницама МТС затражити Оморика пакет за припадника МО, Војске Србије и ратне ветеране

СУБНОР ГРАДА НОВОГ САДА
Илије Огњановића 7, Нови Сад
go.subnorms@gmail.com
<https://subnorms.rs/>

Реализацију програма СУБНОР-а Града Новог Сада
„Социјална инклузија, социјализација старијих особа и чланова Удружења и
брига о ратним ветеранима“ подржао је Град Нови Сад – Градска управа за
социјалну у дечију заштиту

*Изнесени ставови, мишљења и информације представљају одговорност
реализатора програма и не одражавају нужно ставове финансијера или
институција које су подржале пројекат.*